

HØRINGSUTTALELSE TIL DISTRIKTSKOMMISSJONENS UTREDNING NOU 2004:19

Arkivsaksnummer: 04/02113
Arkivkode: 026
Saksbehandler: Astrid Larsen
Saksordfører: Anne M. Blaker

Behandling i:
16.12.2004 Kommunestyret 0143/04

RÅDMANNENS TILRÅDING:

Bamble kommunestyre slutter seg til høringsuttalelse på Distriktskommisjonens utredning NOU 2004:19 "Livskraftige distrikter og lokalsamfunn – rammer for en helhetlig og geografisk tilpasset politikk" og KOU 2004:1 "Sterke regioner" utarbeidet av arbeidsgruppe nedsatt av KS Buskerud Telemark datert 2. desember 2004.

SAKEN GJELDER:

Rådmannen mottok 13. september brev fra KS til medlemmene i forbindelse med KOU 2004:1 Sterke regioner – Forslag til ny regioninndeling av Norge – invitasjon til høring. Høringsfristen er satt til 1. februar 2005. Høringsuttalelsene vil bli lagt til grunn for behandlingen i KS Landstyre i mars 2005. Ved behandlingen vil landsstyret inviteres til å ta stilling til regioninndelingen ut fra presiserte forutsetningen om hvilke oppgaver, ansvar, beslutningskompetanse og finansiering regionene skal ha.

SAKSUTREDNING:

For å bistå kommunene og fylkeskommunen i høringsarbeidet har fylkesstyret i KS Telemark oppnevnt en arbeidsgruppe til å utarbeide et forslag til høringsuttalelse. Forslaget kan benyttes som det foreligger, eller kommunen kan foreta endringer som samsvarer med holdninger i egen kommune.

Arbeidsgruppen har bestått av styreleder i KS Telemark Jørund Ruud, varaordfører Heidi Hamadi, ordfører Øyvind Tveit, ordfører Erling Laland, fylkesordfører Gunn Marit Helgesen, ordfører Jan Thorsen og varaordfører Turid Opedal. Ved oppnevningen har KS forsøkt å ta hensyn til regionsamarbeidet innen fylket og partisammensetning. Opedal og Thorsen har ikke hatt anledning til å delta i arbeidet, men stiller seg bak flertallets innstilling.

Arbeidsgruppen har valgt å lage en felles høringsuttalelse til Distriktskommisjonens utredning og KS utredning, fordi det er store berøringsflater mellom de to utredningene. Forslaget består av et sammendrag samt mer inngående vurderinger av (1) mål, strategier og styringssystem i distrikts- og regionalpolitikken; (2) oppgaver, ansvar og finansiering; (3) inndelingskriterier og inndelingsalternativer; og (4) erfaringer fra BTV-samarbeidet og forholdet til kommunestruktur. Sammendraget er dekkende for hovedkonklusjonene i høringsuttalelsen.

KS presiserer at høringsuttalelsen skal sendes både til KR D og KS.

RÅDMANNENS VURDERING:

Rådmannen slutter seg til høringsuttalelse datert 2. desember 2004 utarbeidet av arbeidsgruppe nedsatt av KS Buskerud og Telemark.

VEDLEGG:

Høringsuttalelse utarbeidet av arbeidsgruppe nedsatt av KS Buskerud Telemark datert 2. desember 2004.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 16.12.2004
Sak: 0143/04

Arkivsak: 04/02113
Tittel: HØRINGSUTTAELSE TIL DISTRIKTSKOMMISJONENS UTREDNING NOU
2004:19

Behandling:

Andreas Kjær fremmet mindretallsforslaget under pkt 4b.

Arnfinn Nilsen fremmet følgende forslag:

Det vises til utgreiingen fra KS Telemark sin politiske arbeidsgruppe der det er diskutert Distriktskommisjonens forslag til en ny regionsstruktur i Norge, med det mål å bygge sterke regioner for livskraftige distrikter og lokalsamfunn.

Det trengs en ny regionstruktur i Norge. Regionene må bygges slik at de som bor der oppfatter regionen som et område med fellestrekk og felles mål som man kan arbeide med.

På sikt vil det være tilstrekkelig i Norge med 2 forvaltningsnivåer med folkevalgt styre. Det vil imidlertid være for tidlig å innføre dette nå. Kommunene må settes i stand til å utføre nye oppgaver som en slik ny struktur vil innebære. Dette betyr blant annet at kommunene må få en tilfredsstillende økonomi og en ressursbase som muliggjør at pålagte oppgaver og utviklingsoppgaver kan utføres. Kommunestrukturen vil også måtte utvikle seg slik at kommunene kan utføre flere og mer krevende oppgaver.

I mellomtiden vil det være fornuftig for Telemark å delta i en region som favner Agder-fylkene og Buskerud, Vestfold og Telemark, men med mulig avskalling i vest og øst for å tilpasse regionen til et naturlig fellesskap.

Ole Roger Dyrkorn fremmet følgende forslag:

Det vises til utgreiingen fra KS Telemark sin ....På sikt vil det være ønskelig å vurdere 2 forvaltningsnivåer...til et naturlig fellesskap.

Arnfinn Nilsens forslag ble vedtatt med 20 mot 7 stemmer.

Ole Roger Dyrkorns forslag fikk 1 stemme.

Andreas Kjærs forslag ble forkastet med 21 mot 6 stemmer.

Ingen stemte for innstillingen.

Vedtak:

Det vises til utgreiingen fra KS Telemark sin politiske arbeidsgruppe der det er diskutert Distriktskommisjonens forslag til en ny regionsstruktur i Norge, med det mål å bygge sterke regioner for livskraftige distrikter og lokalsamfunn.

Det trengs en ny regionstruktur i Norge. Regionene må bygges slik at de som bor der oppfatter regionen som et område med fellestrekk og felles mål som man kan arbeide med.

På sikt vil det være tilstrekkelig i Norge med 2 forvaltningsnivåer med folkevalgt styre. Det vil imidlertid være for tidlig å innføre dette nå. Kommunene må settes i stand til å utføre nye oppgaver som en slik ny struktur vil innebære. Dette betyr blant annet at kommunene må få en tilfredsstillende økonomi og en ressursbase som muliggjør at pålagte oppgaver og utviklingsoppgaver kan utføres. Kommunestrukturen vil også måtte utvikle seg slik at kommunene kan utføre flere og mer krevende oppgaver.

I mellomtiden vil det være fornuftig for Telemark å delta i en region som favner Agder-fylkene og Buskerud, Vestfold og Telemark, men med mulig avskalling i vest og øst for å tilpasse regionen til et naturlig fellesskap.

STERKE REGIONER FOR LIVSKRAFTIGE DISTRIKTER OG LOKALSAMFUNN

1. Sammendrag

Vi ser på regionalisering av Norge som et demokratiprojekt, der folkestyret vitaliseres for å håndtere de oppgavene vi står overfor i framtiden. Alle de regionale oppgavene er gjensidig avhengig av hverandre. Det er denne helheten som vil bestemme den regionale utviklingen i ulike deler av landet. Vi mener den regionale helheten bør ivaretas av et direkte folkevalgt organ som står til ansvar overfor velgerne i valg.

Det er behov for en *regionalt tilpasset politikk*, som på en langt mer kraftfull måte enn i dag legger til rette for å utnytte og videreutvikle regionale fortrinn i form av både naturlige, industrielle og menneskelige ressurser. Det er behov for en langt sterkere grad av *territoriell samordning*, der det prioriteres og samordnes på tvers av sektorer. Det er behov for en politikk for *verdiskaping og livskraft i distriktene*, der distriktpolitiske mål og hensyn i større grad enn i dag integreres i sektorpolitikken.

Vi slutter oss til hovedtrekkene i Distriktskommisjonens synspunkter på hvilke oppgaver som regionene bør ha ansvar for: Infrastruktur og samferdsel, utdanning og forskning, næringsutvikling, kultur og idrett, helse, areal-, miljø- og ressursforvaltning. Vi vil imidlertid forsterke betydningen av utdanning og forskning innenfor den nye regionalpolitikken, og regionens innflytelse på UoH- og FoU-sektorene.

Desentralisering av makt til underliggende forvaltningsnivåer er nødvendig for å utløse mer av det samlede utviklingspotensialet her i landet, og sette lokalsamfunn og regioner i stand til å ta større ansvar for egen utvikling. Det folkevalgte regionale nivået bør således i særlig grad overta myndighet fra staten på områder som er av stor betydning for regional utvikling, og de må ha makt til å foreta en reell territoriell samordning av politikken. Ansvar for de ulike oppgavene bør variere med hensyn til totalansvar, bestilleransvar og samordningsansvar. Regionen bør ha et selvstendig økonomisk grunnlag basert på rammeoverføringer og direkte skattegrunnlag. På områder der det overføres et totalansvar eller bestilleransvar fra staten til det regionale nivå, må pengene følge med. Overføring av oppgaver fra kommunene til regionen er ikke aktuelt.

De nye regionene må ha en størrelse som gjør at de kan overta myndighet fra staten. Samtidig må regionene balansere hverandre. En landsdelsregion på Østlandet vil romme halve Norge. Vi mener det blir for stort. Det er derfor behov for en deling av Østlandet. I den sammenheng viser vi til tidligere utredninger, som konkluderer med at "Telemark i for liten grad er integrert med Agder til at en sammenslåing virker funksjonelt og hensiktsmessig".

De nye regionene bør bygges rundt storbyer, eller klynger av mindre byer som kan kompensere for mangelen på storbyer. Ikke minst av hensyn til at hver region bør ha høyere universitetsutdanning, for å kunne mobilisere ressurser til den nye forskningsbaserte innovasjonen. Regionens næringsøkonomiske særtrekk bør stå sentralt ved inndelingen av de nye regionene.

Vi går primært inn for en region bestående av Buskerud, Telemark og Vestfold. Regionen er stor nok til å overta myndighet fra staten på oppgaver som har betydning for regional utvikling. Regionen vil med 625 000 innbyggere balansere de andre regionene, og kan utgjøre en motvekt mot en østlandsregion rundt Oslo. Regionen har mange store byer som kan fungere som dens sentrum, samtidig som en bevisst funksjonsfordeling og samordning kan løfte byene samlet. Regionen utgjør langt på vei en næringsøkonomisk region innenfor teknologi og industri, og forholdene ligger godt til rette for et tettere samarbeid mellom regionmyndigheter, næringsliv og høyskolene.

Mindretallet i arbeidsgruppen går primært inn for en region bestående av Buskerud, Telemark, Vestfold og Agder-fylkene.

2. Mål, strategier og styringssystem i regional- og distriktpolitikken

a) Behov for en politikk for utvikling av regionale fortrinn

Vi er enig med Distriktskommisjonen i at det er behov for en politikk som på en langt mer kraftfull måte enn i dag legger til rette for å utnytte og videreutvikle regionale fortrinn i form av både naturlige, industrielle og menneskelige ressurser. Vi stiller oss bak Distriktskommisjonens krav om at politikken må kunne tilpasses de forutsetninger, utfordringer og muligheter som finnes i den enkelte region, det vil si en *regionalt tilpasset politikk*. Det må være rom for en geografisk differensiering av politikken innenfor flere viktige sektorer, og det er behov for en langt sterkere grad av *territoriell samordning*, der det prioriteres og samordnes på tvers av sektorer. Vi stiller oss også bak kravet om at politikken må *utformes nedenfra*, med demokratisk forankring og i partnerskap med sentrale aktører.

b) Behov for en politikk for verdiskaping og livskraft i distriktene

Vi deler Distriktskommisjonens oppfatning om at det i distriktsområdene i Norge finnes store ressurser og muligheter, og at distriktene fortsatt har en viktig rolle å spille i de nasjonale verdikjedene.

Vi deler Distriktskommisjonens oppfatning om at det er to forhold som i denne sammenhengen er viktige:

- Distriktpolitiske mål og hensyn bør i større grad enn i dag integreres i sektorpolitikken og det må stilles resultatkrav i tråd med dette.
- Staten må fortsatt legge rammene for distriktpolitikken, uansett hvilket forvaltningsnivå som i fremtiden tillegges ansvaret for den territorielle samordningen av sektorpolitikken. Vi forutsetter imidlertid at det her er snakk om overordnede rammer, og at regionene får stor handlefrihet innenfor distriktpolitikken.

c) Visjon, mål og strategier i regional- og distriktpolitikken

Vi slutter oss til Distriktskommisjonens forslag til *visjon* for distrikts- og regionalpolitikken: "Videreutvikle attraktive og livskraftige lokalsamfunn gjennom et aktivt og konkurransedyktig næringsliv og likeverdige tjenestetilbud i hele landet, med sikte på å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret".

Vi slutter oss til Distriktskommisjonens forslag til *mål* for henholdsvis regionalpolitikken og distriktpolitikken, men etterlyser mål som tydeligere er knyttet til en bærekraftig utvikling.

Mål for en bærekraftig utvikling innebærer en overgang fra kortsiktig til langsiktig planlegging og en overgang fra sektorpolitikk til helhetssyn.

Vi slutter oss til Distriktskommisjonens forslag til fire overordnede *strategier* som grunnlag for distrikts- og regionalpolitikken: Politikk for å møte endring, vekt på den brede politikken, desentralisering av makt til folkevalgte organer, utnytte handlingsrommet i den smale distriktpolitikken.

d) Styringsstruktur

Vi mener desentralisering av makt til underliggende forvaltningsnivåer er nødvendig for å utløse mer av det samlede verdiskapingspotensialet her i landet, og sette lokalsamfunn og regioner i stand til å ta større ansvar for egen utvikling. Vi er også enig med flertallet i Distriktskommisjonen i at det må legges opp til en styrket territoriell samordning av statlig sektorpolitikk på regionalt nivå, dvs innenfor faste geografiske grenser. I valg av styringssystem for en territoriell samordning må nærhetsprinsippet og demokratiperspektivet stå sentralt.

Vi slutter oss til anbefalingen fra flertallet i Distriktskommisjonen om en *trenivåmodell basert på folkevalgte regioner*. Behovet for et sterkere folkevalgt regionnivå er godt utredet, og konklusjonene i de ulike utredningene har uten unntak pekt i samme retning - mot et sterkere folkevalgt regionalt nivå i Norge. Tidligere anbefalinger er imidlertid ikke fulgt opp, og det er nå behov for gjennomføringskraft.

Regionnivået er det lavest mulige effektive nivået for løsning av en rekke oppgaver, og dermed et viktig redskap for en mest mulig effektiv forvaltningsstruktur. På regionalt nivå eksisterer et stort behov for sektorpolitisk samordning, og dette behovet er bare blitt større de senere år. Dette er også en hovedkonklusjon hos Effektutvalget.

De regionale oppgavene og den regionale samordningen ivaretas best av et folkevalgt organ. Regionnivået representerer en viktig demokratisk verdi ved at folkevalgte treffer beslutninger og gjør avveininger som krever skjønnsutøvelse og samordning av oppgaver og politikk. Det folkevalgte regionale nivået bør således i særlig grad overta myndighet fra staten på områder som er av stor betydning for regional utvikling. Der det i større grad åpnes for regionale prioriteringer bør det skapes aksept for regionale ulikheter i politikken, også på sentralt politisk nivå.

e) Samspill mellom nivåene

Vi mener samspillet mellom statlig og regionalt nivå bør baseres på at statens overordnede ansvar for distrikts- og regionalpolitikken opprettholdes, samtidig som det regionale nivået får mer forutsigbare rammer og større frihet enn i dag både til å prioritere på tvers av sektorer og til å detaljutforme politikken. Som ledd i bestrebelsene på å skape mer forutsigbare rammebetingelser for kommunalt og regionalt nivå, bør statlig langtidsbudsjettering vurderes. Oppgaver bør legges på det lavest mulige effektive nivå. Oppgaver som krever utøvelse av politisk skjønn og vurdering bør legges til folkevalgte organer. Forvaltningen på lokalt og regionalt nivå må ha tilstrekkelig makt til å gjøre regionale prioriteringer ut fra helhetlige strategier og til å inngå i partnerskap. Territoriell samordning av den "regionale stat" er nødvendig for regional vekst og verdiskaping

3. Oppgaver, ansvar og finansiering

a) Oppgaver

Vi mener følgende oppgaver er sentrale for den regionale utvikling, der regionene bør ha ansvar:

Infrastruktur og samferdsel

Vi er enige med Distriktskommisjonens forslag om at regionene skal ha et ansvar for utbygging av bredbånd, riksvegene utenom stamveiene og å samordne utbygging av transportmessig infrastruktur, samferdsel, kollektivtrafikk og arealbruk. I tillegg mener vi at regionene skal ha ansvar for å samordne sjøtransport, jernbanetjenester og flyruter, kunne prioritere mellom infrastruktur og samferdsel, og kunne bruke bompenger som regional "skatt".

Utdanning og forskning

Vi er enig med Distriktskommisjonens forslag om at regionene skal ha langt større innflytelse på Forskningsrådets strategier og et bestilleransvar ift forskningsmidlene. Vi mener Distriktskommisjonen ikke går langt nok i forhold til regionens innflytelse over høgskoler og universitet. Utdanning og forskning bør bli et hovedfelt innenfor den nye regionalpolitikken, fordi framtidens regionalpolitikk i stor grad må mobilisere ressurser fra kunnskapsinstitusjoner. Sterke regioner må ha tilbud om utdanning på høyere universitetsnivå (forskerutdanning), noe kvalitetsreformen åpner for. Av den grunn mener vi det er behov for desentraliserte beslutningsprosesser for bedre samspill mellom kunnskapsutviklingen og regionens behov. Regionene må få et bestilleransvar overfor høgskoler og universitet.

Næringsutvikling

Vi er enig med Distriktskommisjonens forslag om at regionene skal ha bestillingsansvar overfor Innovasjon Norge og et bestillingsansvar ift SIVA, bygdeutvikling, kompensasjonsmidlene for økt aga, og a-etats kvalifiseringsmidler. Vi vil samtidig påpeke at vi lever i et kunnskapssamfunn, der samfunns- og næringsliv mer en noe annet forutsetter forskning og høyere utdanning for å utvikles videre. En dreining mot forskningsbasert innovasjon forutsetter et tett samarbeid mellom næringsliv, høyere utdanning og forskning.

Kultur og idrett

Vi er enig med Distriktskommisjonens forslag om at regionene skal ha et utvidet ansvar for idrettspolitikken, museene, større kulturinstitusjoner og internasjonalt kultursamarbeid. Vi er ikke enig i forslaget om å avvikle flere av riksinstusjonene for kunst- og kulturformidling. I stedet mener vi regionene bør ha langt større innflytelse på riksinstusjonenes aktiviteter og tilbud i regionen.

Kommuneoverskridende areal- og ressursforvaltning

Vi er enig med Distriktskommisjonens forslag om at regionene skal kunne utforme en helhetlig arealpolitikk, basert på overordnede strategier for utbyggingsmønster og ressursutnyttelse.

Helse

Vi er enig med Distriktskommisjonens forslag om at regionene skal ha et ansvar for forebyggende helsearbeid. Vi mener regionene også skal ha ansvar for samordningstiltak, og at det er behov for en styrket regional innflytelse på og kopling mellom

spesialisthelsetjenesten, høyskoler og universiteter til arbeidet for regionens utvikling. Her kan det være naturlig å utvikle nye former for ansvar eller styremodeller.

Areal-, miljø- og ressursforvaltning

Vi er enig med Distriktskommisjonens forslag om at regionene skal kunne utvikle egne forvaltningsregimer på lag med kommunene. Vi deler synspunktet om at det må være økt mulighet for regionale tilpasninger og prioriteringer innenfor arealvern og bruk av arealressurser, ved at planloven åpner for geografisk differensiering og at forvaltningsmyndigheten legges til underliggende forvaltningsnivå. Vi slutter oss til forslaget om utviklingsmidler i landbruket bør forvaltes av det regionale nivået og nyttes i de aktuelle områder. Vi er enig i at det innenfor prinsippet om at fiskeressursene er nasjonale ressurser, bør kunne utredes ordninger med et regionalt forvaltningsansvar. Vi er også enig i at eventuelle fremtidige ressursavgifter/grunnrenter innen fiskeri bør tilfalle det regionale nivået. Vi deler standpunktet om at inntektene fra kraftproduksjonen som i dag tilfaller kommuner og fylkeskommuner gjennom eiendomsskatt, konsesjonsavgifter og konsesjonskraft bør også i fremtiden komme det lokale og regionale nivået til gode.

I tillegg til overføring av oppgaver til regionalt nivå bør det overføres ytterligere oppgaver og ansvar til det kommunale nivået. Dette for å gi kommunene større mulighet til å ta ansvar for egne ressurser og egen utvikling. Spesielt vil det være aktuelt å styrke kommunenes ansvar for arealforvaltning, næringsutvikling og stedsutvikling.

Lokalisering av statlige, regionale og kommunale arbeidsplasser bør *brukes aktivt* for å tilføre lokalsamfunn og regioner nye utviklingsressurser i form av arbeidsplasser, kompetanse og større fagmiljø.

b) Ansvarsmodell

Vi er enig med Distriktskommisjonen i at ansvaret for de ulike oppgavene vil variere med hensyn til:

- Totalansvar (oppgaver det regionale nivået har direkte ansvar for, og som de selv velger hvordan de vil løse)
- Bestilleransvar (oppgaver som finansieres av det regionale nivået, men som etter bestilling løses av frittstående private eller offentlige aktører)
- Samordningsansvar (overfor sektorer som består av selvstendige aktører)

c) Finansiering

Vi er enig med Distriktskommisjonen i at regionen bør ha et selvstendig økonomisk grunnlag basert på rammeoverføringer og direkte skattegrunnlag. På områder der det overføres et totalansvar eller bestilleransvar fra staten til det regionale nivå, må pengene følge med. Også på de områder der det er snakk om samordningsansvar, må det regionale nivået ha tilstrekkelig økonomiske ressurser til å stimulere ønskede løsninger. Kommunesektoren bør sikres forhandlingsrett med staten om utvikling og iverksetting av nye oppgaver som pålegges kommunene.

4. Inndelingskriterier og – alternativer

a) Inndelingskriterier

Vi er enig med forslagene i KOU 1:2004 om at størrelse, funksjonalitet og identitet er sentrale kriterier for inndeling av regionene.

Størrelse må sees i sammenheng med oppgaver. Regionene må være store nok til å overta myndighet fra staten på områder som er av stor betydning for regional utvikling, og de må ha makt til å foreta en reell territoriell samordning av politikken. De ulike regionene bør ikke være alt for forskjellige i størrelse, slik at de til en viss grad kan balansere hverandre.

Selv om funksjonalitet i første rekke handler om regioner som har et sentrumsområde det store omlandet kan dannes rundt, vil vi understreke betydningen av den type funksjonelle regioner som er preget av en indre samhandling i næringslivet. I det funksjonelle perspektivet bygges regionene fra toppen, fra deres antatte landsdelscenter. I det næringsøkonomiske perspektivet bygges regionene ut fra en næringsmessig spesialisering. De næringsøkonomiske særtrekk i en region vil samtidig langt på vei være styrende for regionens kunnskapspolitikk, det vil si prioriteringer på UoH og FoU-sektorene. Skal den nye forskningsbaserte innovasjonspolitikken gjennomføres regionalt, må regionene ha utdanning på høyere universitetsnivå. Dette taler for at de nye regionene bygges rundt storbyer, eller klynger av mindre byer som kan kompensere for mangelen på storbyer. Funksjonalitet i en bred forståelse av begrepet mener vi er det viktigste kriteriet. Kriteriet peker framover, og er nært knyttet til behovet for at det føres en regionalt tilpasset politikk som legger til rette for å utnytte og videreutvikle regionale fortrinn.

Identitet skapes gjennom prosesser som gir en følelse av enhet med noe eller noen. Næringslivets spesialisering er en kilde til identifikasjon, næringer preger regionen. Identitet skapes gjennom praksis, og kan dermed bygges rundt nye framtidprosjekter. Av den grunn mener vi identitet er den minst viktige av de tre kriteriene.

b) Inndelingsalternativer

En landsdelsregion på Østlandet vil romme halve Norge. Vi mener det blir for stort. Det er derfor behov for en deling av Østlandet. I den sammenheng viser vi til tidligere utredninger, som konkluderer med at "Telemark i for liten grad er integrert med Agder til at en sammenslåing virker funksjonelt og hensiktsmessig".

Flertallet i arbeidsgruppen går primært inn for en region bestående av Buskerud, Telemark og Vestfold:

En region bestående av Buskerud, Telemark og Vestfold er stor nok til å overta myndighet fra staten på oppgaver som har betydning for regional utvikling. Regionen vil med 625 000 innbyggere balansere de andre regionene, og kan utgjøre en motvekt mot en østlandsregion rundt Oslo. Regionen har mange store byer som kan fungere som dens sentrum, samtidig som en bevisst funksjonsfordeling og samordning kan løfte byene samlet. Regionen utgjør langt på vei en næringsøkonomisk region innenfor teknologi og industri. Regionen kan oppvise stor industriell tyngde, også i kunnskapsbaserte bransjer, men har relativt fragmenterte høgskole- og forskningsressurser – på forskningssiden faktisk sterkest i næringslivet og deres laboratorier. Det er forholdsvis lite som binder de tre fylkene sammen historisk og identitetsmessig. Manglende felles identitet vil imidlertid være et større problem ved de andre alternativene. Det er derfor trolig mer hensiktsmessig å se på hva som ligger foran oss, og som kan være med å skape en ny, felles identitet. Innen Buskerud, Telemark og Vestfold ligger det til rette for et slikt byggende prosjekt gjennom et tettere samarbeid mellom regionmyndigheter, næringsliv og høgskolene.

Mindretallet i arbeidsgruppen går primært inn for en region bestående av Buskerud, Telemark, Vestfold og Agder-fylkene

8,7

En region bestående av Buskerud, Telemark, Vestfold og Agder-fylkene er stor nok til å overta myndighet fra staten på oppgaver som er betydning for regional utvikling. Regionen sammenfaller med Helse Sør RHF og Statens Vegvesen Region Sør, og vil dermed lettere kunne forestå en territoriell samordning i helse- og transportpolitikken. Regionen vil med 885 000 innbyggere balansere de andre regionene, og kan utgjøre en motvekt mot en østlandsregion rundt Oslo. Regionen er robust i forhold til en eventuell avskaling i øst og vest, ved at deler av Buskerud går inn i en østlandsregion og deler av Vest-Agder går inn i en vestlandsregion. Regionen har mange store byer som kan fungere som dens sentrum, samtidig som en bevisst funksjonsfordeling og samordning kan løfte byene samlet. I næringsøkonomisk sammenheng vil regionen supplere teknologi- og industrispesialiseringen i BTV-området med en maritim klynge på Sørlandet. Det er forholdsvis lite som binder de fem fylkene sammen historisk og identitetsmessig. Manglende felles identitet vil imidlertid være et problem også ved de andre alternativene. Det er derfor trolig mer hensiktsmessig å se på hva som ligger foran oss, og som kan være med å skape en ny, felles identitet.

A. Erfaringer fra BTV-samarbeidet og forholdet til kommunestruktur

Buskerud, Telemark og Vestfold fylkeskommuner gjennomfører et forsøk med overføring av oppgaver innen områdene samferdsel, næringsutvikling, internasjonalt engasjement og regional planlegging. Kommunal- og regionaldepartementet har godkjent forsøket, som varer fra 1. januar 2004 til 31. desember 2008 og innebærer overføring av myndighet fra staten og de enkelte fylkeskommunene til et regionråd. Regionrådet konstituerte seg 3. mars 2004.

Hensikten med samarbeidet er å gi brukerne et bedre tjenestetilbud og en bedre utnyttelse av offentlige ressurser. Regionsamarbeidet gir mulighet for ytterligere effektivisering av forvaltningen samt store besparelser både innen innkjøp og investeringer. Ved å utarbeide felles mål og overliggende strategier for prioriteringer, vil Buskerud, Telemark og Vestfold få langt større effekt av de midlene vi har til rådighet. Rent konkret blir oppgavene fordelt mellom fylkeskommunene basert på både nåværende rutiner, kompetanse og erfaring.

Vi vil i denne sammenheng trekke fram to erfaringer, som også antar har betydning for arbeidet med framtidig kommunestruktur:

- Prosessen med å danne regionen bør involvere sentrale interessenter, særlig kommunene, for å skap forankring, eierskap og legitimitet for endringen.
- Samarbeidet har først fått effekt når en har tatt i bruk flertallsbeslutninger i stedet for konsensusprinsippet.